

"2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" təqəüddülərini tanıdan "Uzun formulu" layihəsinin budəfəki qonağı Səvç Krallıq Karolinsk İnstitutunun doktorantı Pərviz Məmmədovdur.

Layihə Təhsil Nazirliyi və 1news.az informasiya agentliyi ilə birgə həyata keçirilir.

Pərviz Məmmədov: 1988-ci ildə Zaqatalada anadan olub. Orta məktəb təhsilini rayondakı 3 nömrəli tam orta məktəbdə alıb. 2005-2007-ci illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə-profilaktika fakültəsində təhsil alıb. Tibb təhsilinin sonrakı 4 ilini (2007-2011) universitetlərarası müqaviləyə əsasən Türkiyə Respublikasında, İstanbul Universitetinin tibb fakültəsində davam etdirib və oradan məzun olaraq həkimlik dərəcəsi alıb. Universiteti bitirdikdən sonra, 2012-2014-cü illərdə Səvç Krallıq Karolinsk İnstitutunda göz xəstəlikləri üzrə elmi-tədqiqat işi ilə məşğul olub. 2015-ci ildən "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricə ölkələrində təhsili üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində Karolinsk İnstitutunda doktorantura təhsili alırdı. Evlidir, bir qız var, həyat yoldaşında həkimdir. P.Məmmədov ilə söhbət orta məktəb illərindən başlayaraq.

"İlk müəllimliyəmi hörmətə anam"

Orta məktəbdə oxuduğum illərdə birinci sinifdən etibarən dərslərlə əlaqəli olmuram. Məktəb illərində daha çox fizika, kimya, riyaziyyat və biologiya fənlərində həvəs göstərmirəm. İlk müəllimliyəmi hələ də hörmətə anam. Onlar mənim təhsil həyatımda mühüm rol oynayblar. Bətdai sinif müəllimi Səfiyyə xanım çox müsbət bir insan kimi xatırlayram. Hər bir ağacın öz balası kimi sevirdi və ona can yandırardı. Orta təhsil illərində sinif rəhbəri Solmaz xanım ana dili və dəbiyyat müəllimi, çox peşəkardı. Dərdli bir insan kimi xatırlıdım. Qalib. Xəstə seçiminə gəlincə məktəb illərinin ortalarında ixtisas olaraq nəyi seçəcəyimi dəqiq bilmirdim. Bildiyim təkcə, nə etsəydə, o işi sevərək etməyin vacibliyi idi. Valideynlərimin həkim olmağı ailə mizdi. Həkimliyi nəniyi bir meyil yaratmışdı. Böyük qardaşım da Tibb Universitetində oxuyurdu və buna görə mən də həkimliyi üstünlük verdim.

"10 ildən çoxdur ki, xaricdə təhsilimi davam etdirirəm"

Hələ orta məktəbdə oxuyarkən valideynlərim mənə və qardaşlarıma xarici dili öyrənməyimizi əvvəllər dəyərli. Ailə mizdi savad və elm dəyəri verirdilər. Xaricdə təhsil almağmda valideynlərimin həməniyi, həmədə maddi dəstəyi çox olub. Təbii ki, mən də dövlətin biz gənclərə verdiyi imkandan yararlanaraq xaricdə təhsil almaq arzumu reallığa dərməyə üçün Dövlət Proqramına müraciət etdim. Azərbaycanlı istedadlı gənclərimiz çoxdur, bu proqram sayəsində onlar öz arzusu reallığa və istədikləri savada nail ola bilirlər. Xəstəli gənclərimiz Azərbaycanı geri dönüb, ölkədə gedən inkişaf prosesinə öz müsbət töhfəsini verirlər.

Artıq 10 ildən çoxdur ki, xaricdə təhsilimi davam etdirirəm. Ölkəmizin təhsil sistemində bəzi verənləri dəyişikliklərə gətirincə, ali məktəblərimizdə nə çox görmək istədiyim yeniliklər arasında təhsilin kompüterləşdirilməsi, internet və kitabxana xidmətlərinin elektronlaşdırılması, tələbələrimizin köhnə və yeni miqyəsli tədqiqatlarla yüklənməsi və s. misal çəkə bilərəm.

Səvç doktorantıni gününə əsasən klinikalarda keçir. Bəzi vaxtlar olanda isə onu ailəmə ayırdıram, bəzi dostlarla və həmkarlarla görüşürəm, idmanla da məşğul oluram, müxtəlif tibbi tədqiqat oxuyuram.

"Səvç təhsilində müasir pedaqogika metodları tətbiq olunur"

Səvç Avropada çox sürətli inkişaf edən və daim innovasiyalarla yenilənən təhsil sisteminə malikdir. Səvç təhsilində müasir pedaqogika metodları tətbiq olunur. Orta məktəblərdə ağır işlər və tapşırıqlar verilmir, bütün tapşırıqlar məktəb saat müddətində tədris prosesində həll olunur. Ağır işlər dərəcə bitdikdən sonra evdə gedib öyrənilməli istədiyi kimi vaxt keçirirlər və çox savadlı bir gənclər kimi formalaşırlar. Ali təhsil ocaqlarında təhsildə nə son yeniliklər tətbiq olunur. Ölkənin bütün təhsil müəssisələrində elektronlaşma və internet yüksək səviyyədədir.

Hazırda Karolinsk İnstitutunda doktorantura təhsili alıram. Karolinsk İnstitutu yalnız tibb və tibb elmlərinə yönəlmiş yeganə universitetdir və sivecdə tibbi təhsilin ən geniş diapazonunu təklif edir. Səss 1810-cu ildə qoyulmuş Karolinsk İnstitutu dünyanın ən yaxşı 50, Avropanın 10 tibb universiteti sırasındadır. Hər il Nobel mükafatları üçün təqdim olunduğu ali məktəbin özünün ənənələri ilə məhsuldar Qeyd etməliyəm ki, doktorantura təhsili universitet təhsilindən fərqlidir. Daha çox təbii xarakterdədir. Elmi işimin mövzusu oftalmologiya, daha dəqiq desək, gözün torlu qiəsinə qan-damar xəstəliklərini həl edir. Göz insan bədəninə nisbətən balaca orqan olmasa baxmayaraq çox mürəkkəb bir quruluşa malikdir və elmə məlum olmayan müəmmalar çoxdur.

Ya adətən hərdən azərbaycanlı tələbələri azdır, buna baxmayaraq səfirliyimizin və diaspor təşkilatlarının keçirdiyi tədbirlərdə iştirak etməyə çalışırıram.

İmpakt-faktorlu jurnallarda dərc olunan azərbaycanlı tələbə.

Çox sevindirici haldır ki, Pərviz Sivecin məşhur klinikalarında aparılan ciddi elmi tədqiqatlarda iştirak edir. Onun apardığı tədqiqatların nəticələri Avropanın impact-faktorlu jurnallarında dərc olunub. Onun bu barədə fikirləri də maraqlı və aktualdır.

Qeyd etdiyim kimi, elmi işimin səss mövzusu gözün torlu qiəsinə qan-damar xəstəliklərinin genetik və hüceyrə transplantasiyası metodları ilə müalicəsidir. Bildiyiniz kimi, yaşı həl etməyə imkan verən korluğun səss səbəblərindən biri diabet xəstəliyidir. Bu xəstəlik düzgün müalicə olunmadığında müəyyən müddət sonra bir çox digər orqanlarda olduqca kiçik, böyrək, qaraciyər, sinir və damarlar və s., gözdə də fəsadlar meydana gəlir. Belə ki, xəstənin gözün torlu qiəsinə qanla təchiz edən damarlarda dönməz mikro-patologiyalara səbəb olur və bu da öz növbəsində torlu qiəsinə qanla təchiz edən və görmə prosesinin gerçəkləşməsində rol oynayan hüceyrələrinin zədələnməsinə və görmə zəifliyinə yol açır. Hazırda təbii olunan müalicə üsulları patologiyaların gecikdirilməsinə və yaxud da ən yaxşı halda prosesin dayandırılmasına yönəlir, zədələnmə hüceyrələri və zəifliyin görmə aktı demək olar ki, bərpa olunmur.

Dərc etdiyim ilk elmi məqaləmdə biz torlu qiəsinə qan-damar hüceyrələrinin molekulyar və genetik səviyyədə xüsusiyyətlərini araşdırmaq və patologiya zamanı hansı genlərin və patoloji faktorların fəallaşdığını diqqətə çatdırırıq. Bu məqalə Avropanın ən nüfuzlu oftalmologiya jurnalında dərc olunub (Acta Ophthalmologica). İkinci məqaləmdə biz heyvanlar üzərində laboratoriya şəraitində süni üsulla təkrarlı diabet bənzəri şəraitə yaradaraq gözün torlu qiəsinə patologiya yaratmışıq. Sonra isə genetik transfeksiya və hüceyrə transplantasiyası vasitəsilə bu patologiyaların müalicə etməyə imkan verən məqalə dünyanın ən nüfuzlu elmi nəşrlərindən birində (Nature Publishing Group, Scientific Reports) dərc olunub. Ümid edirik ki, bu metod gələcəkdə insanlara da təbii oluna biləcək. Tədqiqatlarımız davam edir.

Sonda xaricdə təhsilin üstünlüklərindən qeyd edə bilərəm. Üstünlüklər, təbii ki, çoxdur. Məsələn, keyfiyyətli təhsil, xarici dilləri öyrənmək, beynəlxalq əlaqələndirilmə və yeni mədəniyyət və insanlarla tanış olmaq, xüsusi olaraq daha fərqli inkişaf etməkdədir. Səss Bu mənada xaricdə təhsil almaq mənim üçün bütün ümidlərimi doğruldub. Səss tərdim ki, Azərbaycanı fəaliyyət göstərən ali təhsil ocaqları universitetlərinin bir hissəsi olaraq tələbələri bir neçə aylıq da olsa, xarici universitetlərə göndərsin. Bu yolla tələbələri elmə və xarici dilə olan həvələri daha da artar.

Gələcək planlarıma gəlincə, sivecdə və Azərbaycanı elmi tədqiqat qrupu təşkil etməyə, Azərbaycanı elmi tədqiqatın inkişafına töhfə verməkdir.